

**Demogrāfisko lietu padomes Sekretariātā saņemtie priekšlikumi, ko nepieciešams izskatīt
DLP sēdē**

Nr.	Saņemtie priekšlikumi	Atbildīgā institūcija
1.	Uzturlīdzekļu garantiju fonda maksātais uzturlīdzekļu apmērs ir jānosaka vienāds ar MK noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.	TM
2.	Pabalsts ārpusģimenes aprūpē esošā bērna uzturēšanai audžuģimenēs un aizbildnībā esošajiem bērniem ir jāsamēro ar nepieciešamajiem izdevumiem (vismaz divkārtā MK noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā, kādu ir pienākums nodrošināt katram vecākam).	LM
3.	Jāatjauno ģimenes valsts pabalsta izmaksa par bērniem, kuri pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas turpina mācības vidējās izglītības iestādēs (P.Leiškalns). Tupināt paaugstināt valsts ģimenes pabalsta apjomu daudzbērnu ģimenēs, līdz 50 EUR par katru bērnu (Igaunijā no 2015.gada sākuma attiecīgā pabalsta apjoms būs 100 EUR par katru bērnu daudzbērnu ģimenēs) (I.Mežs).	LM, FM
4.	Apgādnieka zaudējuma pensijas minimālais apmērs katram bērnam ir jānosaka vienāds ar MK noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.	LM
5.	Jāievieš apgādnieka darbspēju zaudējuma pensija personām ar invaliditāti par apgādībā esošiem bērniem (kā darbspēju zuduma līmenim, invaliditātes grupai atbilstīgs proporcionāls atvasinājums no AZP).	LM
6.	Darbnespējīgām personām, kurām nav tiesību uz invaliditātes vai cita veida pensiju un kuru apgādībā ir bērni, jāievieš īpašs sociālā nodrošinājuma pabalsts.	LM
7.	Paaugstināt bērna kopšanas pabalsta summu un pielīdzināt to pie minimālās algas 90% apjoma.	LM, FM
8.	Vecāku pabalsta sistēmas ietvaros jāizbeidz to vecāku diskriminācija, kuri bērna pirmajā dzīves gadā izvēlas aprūpi dalīt uz pusēm, abiem attiecīgi samazinot darba slodzi.	LM
9.	Neapliekamā minimuma par apgādājamo celšanu no pašreizējiem 165 EUR līdz 235 EUR mēnesī, kas izlīdzinātos ar neapliekamo minimumu pensionāriem.	FM
10.	Jāturpina paaugstināt iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumus par apgādībā esošajiem bērniem. Vislabāk, ja Latvijā visām personām būtu vienāds neapliekamais minimums (atvieglojums) un īpašām sociāli aizsargājamām grupām, kuras objektīvu iemeslu dēļ pašas nevar gūt pietiekamus ienākumus un atrodas citu personu apgādībā (bērni) vai saņem līdzekļus no pensiju sistēmas (pensionāri) - papildus atvieglojums.	FM
11.	IIN attaisnoto izdevumu apmērs par izglītības izdevumiem ir jānosaka vienā līmenī ar studiju finansējuma apmēru, ko augstskolai piešķir no valsts budžeta līdzekļiem bakalaura, profesionālo un maģistra studiju programmu īstenošanai (P.Leiškalns). Palielināt no ienākuma nodokļa atvelkamo attaisnoto izdevumu gada summu par izglītības un ārstnieciskajiem izdevumiem par apgādājamiem bērniem no pašreizējiem 427 EUR līdz 1000 vai 1500 EUR, attiecīgi piemērojot ierobežojamu, ka attaisnotie izdevumi nedrīkst pārsniegt 25% no apgādnieka gada ienākumiem (I.Mežs).	IZM, FM
12.	Pilnveidot uzsāktu palīdzību bērna pieskatīšanas pakalpojumu apmaksai no 1,5 gada vecuma, atvieglojot birokrātiskās procedūras tā saņemšanai.	VARAM, LPS, IZM

13.	Paplašināt atbalsta programmu pirmā mājokļa iegādei uz atvieglotiem noteikumiem, t.sk. paredzot līdzekļus daudz lielākam ģimeņu skaitam, kā arī dzēst 50% no valsts garantētās ķīlas piedzimstot nākamajam bērnam. Papildus atbalsts nepieciešams daudz bērnu ģimenēm pirmā mājokļa iegādei, kurā valsts ne tikai garantē, bet sedz pirmās iemaksas daļu. Igaunijā ģimenēs ar vismaz 4 bērniem valsts sedz 6500 EUR apjomā, bet 8 un vairāk bērnu ģimenēm attiecīgi 13000 EUR.	EM
14.	Nodrošināt bezmaksas pusdienas visiem skolēniem līdz 9.klasei ieskaitot, vai ieskaitot arī vidusskolas klases. Nodrošināt bezmaksas pusdienas visiem pirmskolas izglītības iestādēs esošiem audzēkņiem.	IZM, FM, VARAM
15.	Studiju kreditēšanas sistēma jāsakārto tā, lai kredītu būtu iespējams saņemt arī tiem jauniešiem, kuru vecāki nekvalificējas kā galvotāji, turklāt vismaz valsts augstskolās studiju kredīta saņemšanas laiks jāsaskaņo ar studiju maksas termiņiem.	IZM, FM
16.	Paplašināt NĪN atlaides daudz bērnu ģimenēm no īpašniekiem uz šo mājokļu īrniekiem, ja tajos dzīvo daudz bērnu ģimenes.	FM, VARAM
17.	Ieviest jaunu palīdzības veidu tām daudz bērnu ģimenēm, kas audzina vismaz 5 nepilngadīgus bērnus, kā kompensāciju par vecāku ierobežoto spēju strādāt. Pabalsta apjoms Latvijā varētu būt 100 EUR mēnesī, Igaunijā tas ir 168,73 EUR mēnesī, bet tiek piemērots ģimenēs ar vismaz 7 bērniem.	FM, LM